

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NR. 11. "Keleivio" telefonas: 33071 SO. BOSTON, MASS., 1976 METU KOVO - MARCH 16 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts. Atskiro numerio kaina 25 centai 72-RIEJI METAI

PREZIDENTAS FORDAS GINA LIETUVOS LAISVĘ

JAV prezidento Fordo asistentas tautinių grupių reikalams Illinois lietuvių respublikonų lygos vadovybei perteikė šitokio turinio prezidento laišką:

Lietuvių Kilmės Amerikiečiai, kai mes švenčiame Amerikos laisvės gimimą, mūsų gyventojai kas kart labiau įsisąmonina savo dviejų kraštų tautinį paveldėjimą. Jūsų lietuviškai amerikietiška veikla atkreipia dėmesį į žymias pastangas milijonų talentingų, kietai dirbančių asmenų iš viso pasaulio, kurie išugdė Ameriką ir tą didelę valstybę, dabar žinomą.

Aš gyvai suprantu Jūsų susirūpinimą savo tėvų žeme, savo šeimomis ir draugais, kurie buvo ar ir dabar tebėra giliai paliesti Rytų-Vakarų politinių įvykių raidos Europoje. Praeitą vasarą, prieš pat išvykdamas į Helsinkį, o prieš tai — 1975 m. vasario mėnesį, aš buvau susitikęs su Jūsų vadais aptarti šiuos rūpesčius ir pabrėžti, kad susitarimas, kurį aš pasirašysiu Helsinky, nėra nei sutartis, nei teisiškai rišantis dokumentas.

Aš nurodžiau, kad Helsinkio susitarimai yra politiniai ir moraliniai įsipareigojimai, kurių tikslas sumažinti įtampą ir daugiau atidaryti komunikacijos linijas tarp Rytų ir Vakarų tautų. Aš Jus užtikrinu, kad nėra prieštasties visai suprantamam Jūsų susirūpinimui, kurį Jūs keliate, turėdami galvoje Helsinkio deklaracijų padarinius Baltijos tautoms. Jungtinės Amerikos Valstybės niekada nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir to nedaro nei dabar. Mūsų oficialioji nepripažinimo politika nėra paveikta Europos Saugumo konferencijos rezultatų.

JAV politika yra — ir taip pat tokia politika buvo mano nuo pat atėjimo į valstybinį gyvenimą — visokiais tinkamais ir taikiais būdais remti laisvės ir tautinės Rytų Europos tautų nepriklausomybės siekimus.

Aš įvertinu Jus ir Jūsų nuolatinius įnašus į mūsų tautinį paveldėjimą ir į mūsų pastovią piliečius atstovaujančią vyriausybę. Šiandien aš Jus sveikinu už Jūsų kovą dėl visų žmonių laisvės.

Gerald Ford.

Baltieji Rūmai
Washingtonė 1976 m. vasario 26 d.

Rengėsi nužudyti Fordą ir Reaganą

Chicago Tribune praneša, kad FBI susekė samokslininkų grupę, kuri rengėsi Kansas mieste numatytoje konvencijoje nužudyti prezidentą Fordą ir prezidentinį kandidatą Reaganą. Tą niekšų darbą turėjo atlikti specialieji teroristų komanda. Vedamas nuodugnus šio samokslas aiškinimas, ir siūlaj kol kas veda į San Francisco.

Maskva ir čia kiša snapą

Maskvinė rusų spauda pradeda pulti tuos JAV politikus, kurie š. m. lapkričio prezidentinius rinkimus nori laimėti dešiniojo sparno balsais. Nors pavardėmis tie politikai neminimi, bet aišku, kad puolimai nukreipti prieš prez. Fordą, kuris pareiškė, kad žodžio "detentė" jis daugiau nevertosias, nes šis terminas neatitinka tikrąją padėtį.

Sihanouko giminės veržiasi Amerikon

Prokomunistinio Kambodijos princo Sihanouko mūšio aštuoni artimi giminės, pabėgę nuo komunistinio režimo, ieško prieglaudų Prancūzijoje, bet labai norėtų patekti į Ameriką... Tai pareiškė pirmosios Sihanouko žmonos motina princesė Ek Nath. Šiuo metu tie giminės yra pabėgę į Tailandą.

Tai bent stambus kyšelis

Japonų teismai išaiškino, kad lėktuvų užpirkimo tarpininkas Kodama iš amerikiečių firmos Lockheed yra gavęs 3.806.666 dolerių kyšio ir nesumokėjęs didžiulės sumos mokesčių. Japonų mokesčių įstaiga tikisi iš jo atlopti apie 4 milijonus dolerių. Jam greičiausiai 5 metai kalėjimo ir dar stambi bauda. Prez. Fordas laiške Japonijos premjerui pažadėjo apie šį "biznį" suteikti tiek informacijų, kiek leidžia JAV įstatymai.

Nuo 1924 m. kovo 15 d. nepriklausomoje Lietuvoje vveikė Lietuvos Vaiko draugija. Turėdama tikslą — vaikų fizinį ir moralinį auklėjimą, d-ja steigė vaikų darželius, vaikų vasaros aikšteles, vaikų skaityklas, leido mėnesinį žurnalą "Motina ir vaikas" ir priešmokyklinio amžiaus vaikams dvisavaitinį laikraštį "Vyturis", be to, kitus vaikų skaitykinius ir t.t. Prieš veiklos nutraukimą, bolševikams užėjus, draugija turėjo 58 skyrius, kurie išlaikė 116 vaikų darželių, o vasarą vaikų aikštelių, 14 skaityklų. Draugijos ilgametė pirmininkė buvo Marija Nemeikšaitė. Iš skyrių plačiausia veikla buvo išvystę šiaulių skyrius, įsteigtas 1925 m. Jo įsteigtus 4 darželius, 2 vasaros aikšteles lankė keli šimtai neturtinių tėvų vaikų. Jis 1926 m. įsteigė pirmąją Lietuvoje vaikų skaityklą, o vėliau — dar tris. 1936 m. jas aplankė 9,130 vaikų. Buvo įsteigta biblioteka tėvams, ruoštos Motinos dienos, vaikų šventės ir kt. Išlaidų sumata siekė artį 30,000 litų. Skyriaus vadovybėje visą laiką buvo Sofija Jasaitienė, Alina Fledžinskienė, Ona Fledžinskienė, Jackus Sondeckis. Nuotraukoje viena iš 1930 metų vaikų aikštelių. Viduryje vedėja Liuda Dievaitienė su padėdėja.

Neizvestny paliko Rusiją

Skulptorius Neizvestny Sovietų S-goje pagarsėjo kaip kovotojas už kūrinyje laisvę ir modernųjį meną. Dėl to jis buvo aštriai susikirtęs su Chruščiovu, bet vėliau tam pačiam diktatoriui sukūrė ir antkapi.

Dabar spauda skelbia, kad šiomis dienomis Neizvestny išvyko iš Maskvos į Vakarų. Jam buvo leista išsivežti ir dalį savo kūrinybos, bet už tai turėjo sumokėti sovietų muitininkams 13.200 rublių.

Rusijoj likusiu: šio skulptoriaus darbus paėmė saugoti Chruščiovo sūnus Sergejus ir jo šeima.

Irano šachas gąsdina Ameriką

JAV kongreso draudimas teikti karinę paramą vienai ar kitai šaliai iki šiol jau sudrumstė Amerikos santykius su Turkija ir Graikija, dėl to prarasta Angola, o dabar skyla draugystė ir su Iranu, kuriam taip pat nenorima teikti reikalaujamos karinės medžiagos.

Irano šachas, liedamas tą klausimą, spaudos atstovams pareiškė, kad jis daugiau gali pakenkti JAV, nei Amerika Iranui. Tai liečia ne tik iš Irano gaunamą alyvą, bet ir dar neįsėjamus politinius veiksmus, jeigu draugystė su Amerika subyrėtų.

O iki šiol Iranas buvo geriausias JAV bičiulis.

Lebanone verčia prezidentą

Kurį laiką aprimę neramumai Lebanone, kaip žinių agentūros praneša, vėl įsiliiepsnoja. Kovo 14 d. sukilėlių vadas Aziz Ahdab kirtęs su Chruščiovu, bet vėliau tam pačiam diktatoriui sukūrė ir antkapi.

Tačiau prezidentas, turėdamas stiprią krikščionių milicijos paramą, atsistatydinti nenori. Dėl to Beirute vėl prasidėjo susisąjūdymai, ir sukilusios kariuomenės daliniai žygiuoja į ostinę.

Pasaulio gyventojų perteklius

Amerikos ekonomistai teigia, kad JAV tuo tarpu dar neturi gyventojų pertekliaus problemos. Tačiau ilgainiui toji problema galinti prisilgti ir šį kraštą. Šiuo metu žemė maitina jau 4 bilionus žmonių. Amerika jau dabar stengiasi padėti atilikusiems kraštams. Ji siūnia apie trečdalį savo gaminių į užsienį.

Tariama, kad 35 metų laikotarpyje žemės gyventojų kiekis padvigubės, o tada jau ir Amerikoje atsiras jų perteklius ir iškils maitinimo problema.

Gyventojų skaičius nepaprastai didėja Azijoje ir kituose vargo kraštuose. Sen. Frank Church, kuris bandė "pagyvinti" CIA ir tuo įsigyti populiarumo, dabar pasiskelbė, kad kandidatuosis į prezidentus.

Libija tremia egiptiečius

Santykiai tarp Egipto ir kaimyninės arabų valstybės Libijos taip pablogėjo, kad Libijos diktatorius Khaddafy ėmė tremti egiptiečius iš savo krašto. Iki šiol jau yra išvijęs 6,616 egiptiečių, tarp jų daug moterų ir vaikų. Egiptas siūnia specialiai įvairias susisiekimo priemones tiems tremtiniais iš dykumos surankioti.

Si nesantaika, atrodo, gali palaikyti visą Arabų Federacijos idėją. Be to, Egiptą piktai kritikuoja ir Sirija dėl jo pasirašytos sutarties su Izraeliu ir gerėjančių santykių su Amerika.

Jackie nuogalių žurnale

Buvusio JAV prezidento J. Kennedy žmona Jackie Kenney-Onas is, kaip skelbia amerikiečių didžioji spauda, jau yra atspausdinta visai nuoga nudistų kalendoriuje, o daugiau jos nuotraukų bus atspausdinta naujame sekso žurnale, skirto "tik suaugusiems".

Foto nuotraukose Jackie rodoma su visom savo grožybėmis, išskyrus "pilnutinį privatiskumą". Bet ir apie tai leidėjas štai ką pasakė:

"Kai tu esi viešumos žmogus, tai negali tikėtis ir pilnutinio privatiskumo".

Jackie šiuo metu vieši Londone ir lanko savo draugus. Anglijoje tas leidinys su istorine nuogale pardavinėjamas po 4 dolerius.

EGIPTAS NUTRAUKĖ DRAUGYSTĘ SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Prezidentas Sadat apkaltino sovietus, kad jie Egiptą nori paklupdyti ekonominiu ir kariniu spaudimu, be jokios atodairos reikalaudami grąžinti paskolą ir neduodami sovietų gamybos ginklams atsarginių dalių.

Praeitą sekmadienį Egipto prezidentas Anwar Sadat pareiškė, kad nutraukia vadinamąją draugiskumo sutartį su Sovietų Sąjunga, kuri turėjo galioti 20 metų.

Toji sutartis buvo pasirašyta 1971 m., ir ja buvo pasisąžadėta, kad abu kraštai bendradarbiaus, siekdami Artimuosiuose Rytuose taikos, ir Sovietų Sąjunga įsipareigojo teikti Egiptui ginklus.

Sovietai, žinoma, tų ginklų davė, ir Egiptas prasiskolino net 4 bilionus dolerių. O kai krašto ekonominė padėtis po karo su Izraeliu pablogėjo, sovietai, į tai neatsižvelgdami, vis tiek reikalavo skolos terminuoto grąžinimo ir didelių nuosimčių. Be to, parduotiems savo gamybos ginklams dar nedavė atsarginių dalių, ir visa toji karinė medžiaga, su-idevėjusi nepakeičiamoms dalims, virsta tik geležies laužu.

Šitaip "amžinajai draugystei" susiklosčius, Egipto prezidentas Sadat pagaliau skaudžiai pajuto tikrąją sovietiškos politikos realybę. Ir šis išdidus arabas dabar parlamente pareiškė:

"Sovietai žaidžia su manimi katės ir pelės žaidimą. Jie naudoja ekonominį ir karinį spaudimą, norėdami mane prieš juos paklupdyti ant kelių. Bet aš klaupiuosi tikrai prieš Alachą!"

"Sovietai skelbia savo pretenzijas padėti mažoms tautoms kovoje prieš imperiaлизм ir kolonializmą, o iš tikrųjų jie turi galvoje tik savo didžiosios valstybės interesus", sako Sadat.

Jis dar pabrėžė, kad po karo su Izraeliu tik Amerika atėjo Egiptui į pagalbą, ir nors ji nestovi tik vienoje Egipto politikos pusėje, bet Artimųjų Rytų taikos reikaluose vis tiek turi savo rąkose 99 procentų kortų, visai nebojant, ar tai sovietams patinka, ar ne.

Egipto prezidentas šia proga dar priminė, kad tuo po karo su Izraeliu sovietų vadai jau atsiuntė jam raštą, reikalaujanti 29,8 milijonų dolerių procentu už paskolą, kai pati Sovietų Sąjunga Antrojo pasaulinio karo skolų Jungtinėm Amerikos valsybėms: visai nemoka.

Toks draugiskumo sutarties nutraukimas yra didelis smūgis sovietų prestižui arabų kraštuose.

New Yorke mirė dr. V. Paprockas

Kovo 12 d. New Yorke staiga mirė visuomenininkas ir chirurgas dr. V. V. Paprockas.

Velionis buvo gimęs 1905 m. rugsėjo 29 d. Asavytų km., Degučių val., Zarasų aps. 1929 m. baigęs S. Daukanto mokytojų seminariją Kaune, įstojo į Vytauto D. universiteto medicinos fakultetą, kurį baigė 1936 m. Vėliau studijas gilino Viena, Berlyne ir Insbrucke.

Nepriklausomoje Lietuvoje pasižymėjo kaip chirurgas, dirbo universiteto medicinos klinikoje, gyvai reiškesi visuomeninėje veikloje, atspausdino keletą mokslinių studijų, reiškesi spaudoje.

1944 m. pasitraukęs į Vakarų, visą laiką dirbo kaip gydytojas, buvo aktyvus visuomeninės veiklos, artimas tautinei srovei.

Velionio žmonai ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Bostone pagerbė dr. H. Kissingerį

Pasaulio Reikalų Taryba kovo 11 d. Bostono Statler-Hilton viešbutyje surengė iškilmingus pietus JAV Valst. sekretoriui dr. H. Kissingeriui pagerbti.

Be tone Valst. sekretorių sutiko ir Pasaulio Reikalų Tarybos garbės medali jam iteikė buv. ambasadorius Henry Cabot Lodge.

Ta proga dr. Kissingeris pasakė kalbą, tarp kitko taip tardamas:

"Pasaulis į mus žiūri su nustebimu, priešai su džiūgavimu, o mūsų draugai su augancia baime — kaip Amerika griauia savo įtaką ir ardo mūsų tarptautinės politikos laimėjimus orgioj tarpusavių apikaltinimų".

Šiuo atveju tenka tikrai Kissingerio žodžiams pritariti.

AUSROS IR JONO JURAŠŲ ŽODIS BOSTONO KULTŪROS KLUBE

Kaip jau esame praeitame Keleivio numeryje rašę, didelėmis pastangomis dar visai neseniai iš okupuotos Lietuvos išprukę žymiai literatė Aušra Marija ir Kauno dramos teatro vyr. režisierius Jonas Jurašai kovo 6 d. Bostono LB Kultūros Klubo pakviesti kalbėjo So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje aktualiomis okupuotos Lietuvos gyvenimo temomis. Jie Bostono lietuvių buvo labai nuosirdžiai sutikti ir su dideliu dėmesiu išlausyti. Čia mes pateikiame savo skaitytojams beveik pažodinį jų kalbų užrašytą tekstą.

AUSRA MARIJA JURAŠIENĖ:

Mieli broliai lietuviai,

Leiskite kreiptis į jus be titulų ir ypatingų pagarbos ženklų, paprastai vadinantis broliais ir seserimis.

Aš noriu Jus pasveikinti ir vardu visų, gyvenančių Lietuvoje...

Mūsų kelias į šią kraštą buvo gana ilgas ir sudėtingas, iš viso užtrukęs, tur būt, trejetą gana ilgų ir varginančių metų. Dabar tai dažnai nebesinori net prisiminti. Bet mes pagaliau pasiekėme šią Atlanto pakrantę, šiek tiek apkeliamom lietuviškas kolonijas, ir daug kas pradėjo atrodyti reliatyvu.

Pirmiausia — tos nusistovėjusios sąvokos, kad tauta yra tenai, kur yra gimtoji žemė. Dabar, kada mes persikridome Atlantą ir mus sutiko žmonės, taip gražiai kalbantieji lietuviškai, tokio tvirto ir atpaus lietuviško charakterio, darantys viską, ką jie pajėgia, kad padėtų savo kraštui, kad naudotų visas galimybes, — atrodo, kad ta sąvoka žymiai prasiplicia, ir — nei vandenynai, nei laikas negali padalinti tautos į atskiras dalis.

Tai, kas yra atkurta išeivijoje, buvo brangu ir mums, gyvenantiems Lietuvoje. Tegul tai bus ir sunkiai prieinama, bet lašas po lašo, trupinis po trupinio viskas sugrįžta į savąjį kraštą. Todėl, čia atvykus, jau daugelis vardų mums yra pažįstami. Buvo brangu keliaujant sutikti Bernardą Brazdžionį, Bronį Railą Los Angeles, čia atvykus — Antaną Gustaitį, Stasį Santvarą ir labai norėčiau dar pamatyti dr. Jozą Girnį ir daugelį kitų, kurių vardai yra minimi ir šiandien Lietuvoj, taip pat poetą Andriekų ir kitus brangius asmenis.

Aš negalėčiau ir nemorėčiau kalbėti čia tiksliai apie tai, kas man prisimena, kas mus kankino, — būti tuo baltuoju metraštinku, — nes tai ilga ir asmeniška istorija. Tik kartais imi galvoti: o kas gi bus tie metraštinkai, gyvenantys Lietuvoje? Iš tikrųjų tie baltieji metraštinkai, kai turėtų būti rašytojai, poetai, dailininkai, režisieriai, kultūros darbuotojai.

Bet kas jie yra? Ar jie gali būti tais baltaisiais metraštinkais, kurie išreikštų, ką tauta jaučia, ką pergyvena, kas ją kankina?

Ir kai pagalvojai, kartais atrodo, kad tenai tasai metraštinkas yra padalintas į dvi dalis: jis pusiau baltas ir pusiau pilkas, gal net ne juodas. Jam tenka kasdien skaldyti savo pastangas, savo dvasios energiją, skaldyti į atsisiras dalis, stengiantis iš pa-kutiniųjų išreikšti tai, kas yra susikaupę jo viduje.

Bet, šiaip ar taip, lietuvių tautos bėdos ir sunkus kelias palieka gilų pėdsaką. Ir tai, kas yra daroma vienoje vandenyno pusėje, vienoje geležinės uždangos pusėje ir kitoje vandenyno pusėje, laikui bėgant vis tiek sugrįš į tą pačią žemę.

Aš norėčiau tikrai pasakyti, kad visa tai, ką jūs galite padaryti ir ką galite išlaikyti savo širdyje ir užfiksuoti savo knygose ar savo darbais bei savo atsiminimais, — visa tai yra labai brangu ir reikšminga ir lietuviams, gyvenantiems krašte. Tai yra jiems didelė moralinė parama.

Aš noriu tik palinkėti didelės tvirtybės, ištvermės ir prasmių savokimo, kad — nors jūsų gyvenimas yra atskirtas nuo gimtojo krašto, mes vis tiek visi esame vienos šeimos vaikai.

Ir kai keliauju, dar kartą ir labiau suvoki, kad galu didžiuotis savo maža tauta, kuri, nepaisant visų istorinių smūgių, visų priešpaučių, — visada išliko tokia atspari, tokia nepasiduodanti ir tokia laisva savo dvasioje.

Frašome iškirpti ir pasiųsti su Jūsų auka

Lietuvai ir pavergtai lietuvių tautai gelbėti

aukoju \$

Vardas ir Pavardė

Pilnas adresas

Aukos prašoma siųsti: Lithuanian National Foundation, Inc.
64-14 56th Road Maspeth, N. Y. 11378

JONAS JURAŠAS:

Mes esame laimingi, galėdami į jus prabilti, pasakyti keletą žodžių, nepretenduojant daryti kokių nors didelių apibendrinimų, sakyti pamokslų ar drožti didelių prakalbų, nes mes nelaikome savęs to ir nusipelnusiais. Mes nelaikome savęs vertais kalbėti ir visų šiandien Lietuvoje gyvenančių vardu. Mes esame tikrai maža dalelytė tų lietuvių, kurie šiandien tęsia savo kovą už egzistenciją, savo kovą už išlaikymą tų dvasinių vertybių, kurios buvo kuriamos amžiams ir kurios, gal būt, išliks mūsų visų bendrų pastangų dėka dar ir po geležinės letenos spauda.

Mes galėtume jums kalbėti dieną ir naktį apie savo asmeniškus išgyvenimus ir patyrimus, apie savo kūrybinį kelią, bet negalvoju, kad tuo atrastume jums kokias nors naujas Amerikas. Mes supratome jau anksčiau, kad jūs patys labai daug žinote, ir bergėžios būtų mūsų pastangos bandyti užimti kažkokią daugiau už jus žinančių poziciją.

Aš galiu paliudyti, kad laisvės krašto radijo bangomis atnešamos jūsų spaudos, su rizika perduodamų knygų ir kitų spaudinių dėka mes gaudavome kartais daug daugiau informacijų (statistinių duomenų, istorinių faktų, minties apibendrinimų), negu gyvendami savo krašte. Jūsų žurnalai (laikraščiai) pasiekdavo mus rečiau, jų knygų — būdavo dažnai mums tas dvasinis penas, kuris atsverdavo mūsų praretintoje erdvėje mūsų informacijos trūkumą. Tam galėčiau nurodyti kaip pavyzdį, kad jų Bostone gyvenančio autoriaus dr. Juozo Girniaus knyga "Žmogus be Dievo" buvo skaitoma žmonių, kurie ją nusirašinėdavo ranka, o paskui citatas perduodavo kitiems.

Aš bijau užimti jūsų brangų laiką, pasakodamas apie tai, ką mes išgyvenome, pasakoti tų baltųjų metraštinkų rolę. Bet mes artimiausiai susidūrėme ir artimiausiai išgyvenome kultūrinę Lietuvos problemą, — kultūros srityje, kur mums teko darbuotis.

Nors šiandien sunku būtų daryti kokių apibendrinimų, bet mes galime paliudyti, kad po tiek metų, po tokios sunkios spaudos, kuri yra užslėgusi mūsų kraštą ir permašusi per savo gimas, atrodo, visa, kas tikrai yra gyva, — Lietuvoje, kaip žolė iš po betonu užpildytos žemės, kas metai, kasdien ir kas valanda kalasi nauji gyvybės daigai. Ir jie kalasi šiandien mūsų brangioje tėvynėje su nepaprasta jėga, su sunkiai įsivaizduojamomis pastangomis, kuriomis siekiama išaugoti bent trupinėlius savo tautos dvasios. Ir tai yra lengviausia pailiustruoti kultūros kūrybos sferoje.

Atrodytų, kad visas menas, visa literatūra, — viskas yra paverpta vienai krypciai, vienu e varžtuose suspausta. Taip iš tikrųjų ir yra. Nėra jokios prosvaitės laisvam pasireiškimui kūrybinio akto, kuriame laisvai atsispindėtų tikras lietuviškas, tautinis ar religinis gyvenimas.

Bet pro visus šiuos varžtus, pro visą šią storą dangą, kartojų, kalasi ir kalasi kažkokie viešai nematomi, bet dažnai vis sužydingieji atskirais žiedais augalai. Jie praeikala, juos nuskina ir sumindo. dažnai ir labai žiauriai. — bet jie vis tiek išvysta sviesą ir dažnai žmonėms suteikia labai daug džiaugsmo.

Iš savo patirties galiu pasakyti, kad išgyvenau labai daug skaudžių valandų, dirbdamas Kauno valstybiniame teatre vyriausiu režisierium, rodos, turėdamas daugiau galimybių, bet iš tikrųjų ir mažiau, nes esi labiau kontroliuojamas, jeigu tik nori kaip nors atsispirti tai vadinamajai "vienintelei vadovaujančiai linijai". Ir kada pavykdavo nors keliais spektakliais išreikšti tai, ko iš tikrųjų trokšti, išgyvendavau nepaprastą džiaugsmą.

Savo atvirame laiške, adresuotame "vadovaujančioms organams" (valdžia pas mus juokingai vadinama "vadovaujančiais organais"), aš rašiau, kad iš 12 savo pastatytų spektaklių Kauno teatre, galėčiau tik 3 ar 4 pavadinti iš tikrųjų tokiais, kurie išreikšė mano pasaulėjautą, mano požiūrį, mano įsitikinimus. Bet tada, kai pajunti publikos reakciją, tą publikos godulį išgirsti iš kontrolės rėmų išsprūstančius žodžius, suvokti tirpstančius erdvėje ir cenzūros sunkiai pagaunamus simbolius, kurie gali būti tik teatro kalba, ne tikrai žodžiu, o ir kitomis priemonėmis išreiškiami, kurie mus, ten gyvenančius, yra išlavinę pajusti ore skraidančią potekę, atodūšį, pertekimą per visokius meninius komponentus, kada pajunti šią karštą norą išgirsti tiesos ir tikro meno prasižvalgą, — tada tampa visas tavo gyvenimas ir darbas nepapratai reikšmingas ir teikiantis didžiulį pasitenkinimą.

Bet tai vyksta su permaininga sėkme ir labai retais atvejais.

(Tęsinys kitame numeryje)

JAV LB TARYBOS ŽINIOS

JAV LB Tarybos prezidiumas, kurį sudaro: Algis Rugienius — pirmininkas, Jonas Urbonas — sekretorius ir Robertas Selenis — vicepirmininkas, išsiuntinėjo LB Tary-

bos nariams IV-sios sesijos, kuri yra šaukiama 1976 m. balandžio mėn. 3-4 dd. Philadelphia, darbotvarkės projektą ir prašo LB Tarybos narius, savo pastabas bei pakeitimus pranešti prezidiumui, iki 1976 m. kovo 7 d.

Nepriklausomybė

Nuo 1976 m. vasario 24 d. Maskvoje vyko Sovietų Sąjungos komunistų partijos 25-sis suvažiavimas. Tarp kita ko ten Pranešėjos komiteto atstovas pareikšė, kad jų nusistatymu Pranešėjos komitetas turėtų būti įgyvendintas tik pranešėjos patriotizmo nuspallvinta. Panašiai pareiškė ir kitų tautų komunistų atstovai. Štai Italijos komunistų vadovas Enrico Berlinguer pareiškė kaip lemiamas reikšmės reikalą toleruoti kitų tautų komunistų norą turėti nepriklausomą nuo Kremiaus politiką. Esą, jis, kaip pausiausios komunistų partijos Vakarų Europoje vadovas, suprantas, kad skirtingos nuomonės turėjimas kaip tikrai dažnai naudingas ir draugiški nuomonių pasikeitimai tik gebės, bet ne kerks jų didžiausiems laimėjimams.

Rumunijos komunistų vadovas Nicolae Ceaucescu irgi užakcentavo savo salies norą laikytis nepriklausomos linijos. Tuo būdu jie visi pareiškė prieš sovietų vadovą L. Brežnevo įžanginės kalbos pamokymą visiems komunistams laikytis vienybės ir vienumo.

Kad tokie norai trauktis pamie nepriklausomai nuo Maskvos yra natūralūs, rodo ir eilę praeities įvykių. Tokių šiekimų vedama ir komunistinė Kinija, turinti arti 1 milijono gyventojų, pasislausė prieš Maskvą, kai tik si pabandė kiniečiams diktuoti savo valią. Ir šiandien rusai priversti Kinijos pasienį laikyti net 43 divizijas.

Panašiai pasieję ir Tito vadovaujama Jugoslavija, turinti apie 25 milijonus gyventojų. O prisimintinos ir Vengrijos, Čekoslovakijos bei Lenkijos parodytos pastangos rusikratyti Maskvos diktato. Neuzmirština, kad tose pastangose dalyvaudavo net ir vietiniai komunistai, nes nepriklausomybės troškimas yra visiem bendras. Tuo labiau nepriklausomybė yra branginama nekomunistiniuose kraštuose. Tai parodė ir pavyzdys Egipto, kuris, nors sovietų ir remtas kare prieš Izraelį, vos pajutęs grėsmę savo nepriklausomybei, vius sovietų "specialistus" ir "patarėjus" iš savo krašto išvijo.

Taięi, komunistų partijų nepriklausomos tautinės politikos siekimas, skaldantis maskvinį bloką, gal atleityje sudarys ir Lietuvai geresnes galimybes įžengti į nepriklausoma gyvenimą, kuri turėtų leisti ir dabar nevykdoma sovietinė konstitucija.

Tiktai klausimas, ar tas Vakarų Europos komunistų tautinių sąjodis yra tikrai nuosirdus ir ilgalaikis?

Zigmas I. Gura

LB Krašto Valdyba išleido JAV LB Įstatų ir taisyklių rinkinį, kurios buvo priimtos LB Tarybos sesijoje. Rinkinį paruošė Tarybos nariai: Vytautas Kamantas ir Vaclovas Kleiza.

Pasikeitė komunistų taktika, bet ne jų tikslai. Jie suprato, kad jų daugiau peteliškių galima pagauti su medumi, negu su actu.

RASIZMAS

Rasizmas (apartheid, segregacija) šiandien yra labai populiari tema. Apie ją ypaciai daug kalbama ir rašoma tuose kraštuose, kaip Sov. Sąjunga, kur propaguojama rasių lygybė. Ten kalbama apie lygybę, o skatinimas antisemitizmas, arba varžomos baltųjų vedybos su negrais, kaip tas paaiškėjo pr. metais, per riauses Kijevo u-tę.

Rasiniams klausimais besidomįs sir Archibald James mano, kad rasizmas (apartheid) gali būti ir geras, ir blogas. Geras yra natūralus rasizmas, kai atskiros rasės gyvena joms įprastose sąlygose, nesimaišydamos su kitomis. Blogas — kai rasės yra dirbtinai atskirtos, nors kasdieniškas gyvenimas verčia jas vienu ar kitu būdu bendrauti. Ryškiausias tokio rasizmo pavyzdys P. Afrika.

Kaip pavyzdinę rasizmo problemos sprendimą toje pačioje valstybėje minėtasis A. James nurodo S. Raffles naujos bazės įkūrimą 1810 m. neapgyventoje Singapūro saloje. Jis apibrėžė salą milžinišku lanku, padalijo ją gerais keliais į keturias dalis ir kiekvienoje dalyje įkurdino atskirų rasių gyventojus: britus, malajiečius, indus ir kitus. Tai buvusi idealiausiai išspręsta rasinė problema vienoje valstybėje.

Žmogus, kaip ir visa žinduolių (ir paukščių) grupė, turi įgimtą nuosavos teritorijos jausmą. To jausmo nepaisymas neišvengiamai priveda prie rasinių nesantaikų.

Šiandien nedaugelis priešinsis prielaidai, kad atskiros rasės nevienodai sugeba progresuoti. Baltoji rasė teisingai yra laikoma pranašesne už Afrikos juodaodžius ar Australijos aborigenus. JAV išleistoje knygoje "Twelve Eminent American Negroes", pavaizduotieji progresyvūs negrai, pasirodo, visi turi baltųjų kraujo priemaišą. Kai kurios rasės, pvz. žydai ar skotai, progreso atžvilgiu, lyginant pagal gyventojų skaičių, pralenkė kitas rasės.

Atskirų rasių, turinčių panašias etnines ir kultūrinės sąlygas, sumaišymas yra galimas, bet ne visada sėkmingas. Padėtis pablogėja, kai prisideda skirtingos religijos faktoriai (S. Airija).

Iš visų Europos tautų lengviausiai maišosi portugalai ir ispanai. Tatai rodo Pietų Amerikoje beveik vyraujantis hibridas, atsiradęs, susimaišius ateiiviams portugalams ar ispanams su vietos aborigenais. Panašiu keliu buvo einama ir Angoloje, nors ir nepasiekta gerų rezultatų.

Rasizmas iš esmės yra, kaip minėta, natūralus procesas. Bandymai dirbtiniu būdu viena ar kita kryptimi jį pakeisti — neduoda gerų rezultatų. Blogi rezultatai gauti ne tik dirbtiniu būdu rases išskiriant (P. Afrika, Rodezija), bet ir tokiu pat būdu bandant jas apjungti.

Spaudoje vis daugiau pasirodo balsų, kad neseniai priimtas britų parlamente Race Relations Act neturės pasisekimo, nes tas įstatymas, dirbtinai bandydamas apsaugoti vienos rasės teises prieš kitą sukelia antagonizmą.

Gerai žodžiai

Anglų-lietuvių kalbų žodynas, V. Bzraykas, nauja laida, apie 30.000 žodžių, 590 psl., kaina \$8.00.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redaguotas Karsavičaitė ir Slagimavskis, apie 27.000 žodžių, 511 psl., kaina \$8.00.

JEIGU DAR NETURITE, TUOJAU ĮSIGYKITE! BALYS SRUGGA MŪSŲ ATSIMINIMUOSE

Knygoje yra daug iliustracijų, ji gražiai dailininko apipavidalinta, kietų viršelių, 552 psl. Kaina \$10. Labai tinka ir dovanoms. Ją galima gauti ir Keleivio administracijoje.

Rašytojas, literatūros kritikas dr. Jonas Grinius apie ją taip rašo:

"Viena gražiausių ir įdomiausių knygų tarp pernai ir šiemet pasirodžiusių lietuvių leidinių tremtyje tikriausiai yra "Balys Srugga mūsų atsiminimuose".

NAUJIENA

Neseniai išėjo iš spaudos Janinos Narūnės knyga VAIKYSTĖ. Rašytoja aprašo savo saulėtą vaikystės dienas. Knyga 164 psl. Kaina \$5.00. Galima gauti pas visus lietuviškos spaudos platintojus ir taip pat Keleiviję.

Poezijos knygos

VYNUOGES IR KAKTU. SAULIS Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys. 96 psl., kaina \$2.00.

VAKARĖ BANGA, lyrika, Gražina Tulauskaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

Gedimino sapnas ir Neriniga, eiliuotos pasakos ir legendos, parašė Jonas Valaitis, kaina \$2.25.

RULENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai, premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

AUKSINIAI RAGELIAI, lyrika, Pranas Naujokaitis, 64 psl., kaina \$2.00.

Skaidrytė, Balės Vaivorykštės 5 scenos vaideliai, kaina \$2.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bražūno eilėraščių premijuotas rinkinys. 94 psl., kaina \$2.

Alovys baronas: VIENIŠI MEDŽIAI. 117 psl., kaina \$ 1.50.

SERKŠNO SIDABRAS. M Vaitkus, 86 psl., kaina \$1.50.

SIELOS BALSAS. J. Smalatorius, 221 psl. kaina 75 c. Pavieniai žodžiai, Jonas Mekas, 95 psl., kaina \$4.00.

EILĖRAŠČIŲ RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina kietais viršeliais \$4.00.

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

PENSININKO LAISKAS IS LIETUVOS

Čia pateikiame savo kaitojams ištrauką iš laiško, kurio autorius dabar okupuotoje Lietuvoje gyvena pensininko gyvenimą ir savo rašte vaizduoja tenyktę kasdienybę.

"Kiekvieno troškimas yra daugiau žinoti, toliau matyti ir girdėti. Gal būt dėl to žmonės ir skraidyti pradėjo, kilti į kosmosą. Pasiekė mėnulį. Pasieks ir mūsų sistemos planetas. Žmogui mediniame futliare gyventi netinka. Kokios formos ar apimties tas futliaras bebūtų...

Aš jau keli metai pensininkas. Gaunu 70 rublių mėnesiui. Na, šio kapitalo iš futliaro orbitos išsiveržti mažoka. Todėl aš jau antri metai dirbu. Statyboje darbininku antros kategorijos. Taigi, nepats žemiausias... Tačiau iš algos man atskaito svariems valstybiniais reikalams apie 10 rublių. Tų atskaitymų, atvirai kalbant, aš nelabai ir suprantu. Iš to jokios naudos neturėjau. Atskaito, kad reikia atskaityti. Taigi, su pensija ir antros kategorijos darbininko alga jau galiu egzistuoti ir su mediniu šėsiu lentų futliaru nesiskaityti. Kartais ir iš kasdieninės orbitos galiu išsiveržti.

Kadangi aš dirbu sveikatai kenksmingose sąlygose, (cemento dulksė, daliniai žemių ir skaldos, smalos kvapai ir t.t.), už tai kiekvieną darbo dieną gaunu po pusę litro nemokamai pieno. Paprastai baltos mėsos karvutės priedelio popieriniame maišelyje. Retai kur toks didelis rūpestis ir dėmesys darbo žmogui skiriamas. Jeigu Jums atsidobodo amerikoniškos pensijos — atvažiuokite pas mus. Gausite darbo, pensijas ir priedo po puslitrį pieno. Padėsite mums dainuoti: "Ja drugai tokai strani nežnaju, gde tak volno dišit čelovek..."

Mūsų gamykla randasi pašiurėje. Skersvėjai čia šeiminkauja. Tai savotiška patalpa, jeigu tai iš viso galima laikyti patalpomis, ventiliacija. Tokios patalpos praktiškos — vasara nebūna per šilta, o žiema neleidžia stoviniuoti ir be reikalo puslitrį pieno gerti. Aš nesuprasciau darbininko gyvenimo ir dar labai daug ko, jei pats nebūčiau darbininkas. Žmogus jau toks tvaryns: sunkiai patiki tuo, ko pats nepajaučia, neapčiūpi nėra ar neparagauja. Tai liečia ne vien košę ar kitą maisto pateikimą, bet ir daug ką...

SOVIETINIAI JUOKAI

Keliaukit sovietų cenzūra yra taip istobulinta, kad jos agentai sugeba išskverbti į kiekvieną tarybinio gyvenimo kėrtę. Pvz., kuri nors linksma komedija pralenda pro vi-us cenzūros aukštus. scenoje būna vaidinama 30 ar 40 kartų, bet staiga ji nepatinka kuriam

nors partijos bonzai, o tada — ji bematant dingsta iš teatro repertuaro...

Kurį laiką Maskvoje reikėsi populiarius humoristas, kuriam buvo leista net štai ką pasakyti:

"Deveik visos TV programos dabar turi būti įkorduojamos iš anksto, kaip filmai, kad cenzoriai galėtų pasidaruoti prieš jų rodyimą".

Kai tas humoristas netrukus paprasė vizos emigruoti, visi jo pažiokavimai tuoj pat Maskvoje pradingo.

Komikai aktoriai ar rašytojai satyrikai, kurie nori surengti humoro ar satyros vakarą Sovietų Sąjungoje, turi su menkliausiu juokeliu ar anekdotu pralįsti pro cenzūros nukaltą adatos skylutę. Jie gali juoktis iš girtuoklių, piktų žmonių, moters amžiaus, uošvių, nemandagių pardavėjų, bet visa tai žmonėms jau nusibodo, niekas iš tų pasakojimų jau nebesįjuokia.

Tik dėl to aktualūs ir šmaikštūs dalykai Sov. Sąjungoje sulindo į pogrindį, rusai, kurie savo tarpe dar vienas kitu pasitiki, aktualesnes istorijas pasakoja patalpinėdama, bet gan greitai jos nubanguoja per visą plačiąją šalį.

Dar visai neseniai Maskvoje buvo pasklides toks L. Brežnevo pokalbis su astrofiziškai, kurie laimingai grįžo iš Apollo-Sojūzo kelionės. Turėdamas galvoje, kad amerikiečiai į mėnulį jau buvo nusileidę kelis kartus, o rusai dar nė sykio, L. Brežnevas tarė:

"Sovietų prestižas reikalauja nepasiduoti amerikiečiams, tad mes nutarėme, kad jūs turėsite nusileisti į saulę."

Astronautų balsas telefonu ragelį:

"Bet ar jūs nepagalvojot, kad mes ten skaudžiai apdegsim?"

Brežnevas:

"Ar jūs manote, kad Politiūras ir apie tai nepagalvojot? Mes nutarėme, kad į saulę jūs nusileisite nakties metu."

Ir štai dar vienas sovietų pogrindžio juokas.

Maskvoje į emigracijos įstaigą ateina vienas žydėlis ir pradeda aiškinti, kad jis Izraelin emigruoti nenori, iš Sovietų Sąjungos išvažiuoti norinti tik vi-a jo šeima. Tada valdininkas žydėliui ir sako:

"Tai tegu tavo šeima emigruoja, o tu pasilik Rusijoje."

"Tai neįmanoma", atsakė Abraomas: "astuonių žmonių tarpe aš esu tikrai vienintelis žydėlis."

Aplamai, humoras ir satyra yra didžiausi ir nenukaltiniai totalitarinių režimų priešai, kurie ne-ulaikomai graužia jų pamatus

SIMAS KUDIRKA NASVEJE, N.H.

"Aš, Meldrim Thompson Jr., New Hampshire valstijos gubernatorius, šiuo pegerbiu Simą Kudirką už jo heroiskus siekius ir sveikinimą jį atvykusį į New Hampshire, kur jis yra valstijos šūkio simbolis — gyvenk laisvas arba mirk!"

Tais žodžiais pradėdamas, gubernatorius perskaitė proklamaciją ir įteikė Simui Kudirkai sidabrinį jubiliejinį valstijos medalį Vasario 16-sios minėjime, įvykusiame Na hua, N.H., vasario 29 dieną.

Maža Nashua lietuvių kolonija kasmet kukliai paminėdavo Vasario 16-ją. Betgi šiais metais šis minėjimas išsiplėtė už mažos parapijos ribų ir virto gerai organizuota demonstracija garsinti Lietuvos reikalams amerikiečių tarpe.

Advokatas Alf. Raudonis pasiūlė vietiniam Balfo skyriui pakviesti į minėjimą Simą Kudirką. Pasiūlymas buvo priimtas, ir visas organizacinis darbas užvirto ant trijų veikliausių skyrių šeimų: Grauslių, Širvydų ir Kubilių. Į talką pakviėta Nashua Telegraph ir Manchester Union Leader laikraščių bendradarbiai iš anksto išgarsino "jūrininką, kuris 1970 metais nuoko nuo sovietų laivo ant amerikiečių ir buvo išduotas..."

Minėjimo dieną Nashua Mokslo ir Meno Centro salė, talpinanti per 400 žmonių, buvo perpildyta. Taipogi ir šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia, kurioje dalyvaujant Simui Kudirkai su šeima, iš Kennebunkporto atvykęs kun. R. Sakalsys atlikė mišias ir pasakė toms iškilmėms pritaikytą turiningą pamokslą.

Į salę vėliaus įnešė Naujosios Anglijos Šaulių sąjunga skyrus jaunėji nariai. Sugiedojus abu himnus, po įžanginio vietinio Balfo sk. pirm. K. Grauslio žodžio programos vesti buvo pakviestas laikraščio atstovas lietuvių kilmės Barry Palmer. Jis, lietuviškai ir angliškai kalbėdamas, apžvelgė Lietuvos padėtį ir nepaprastai vaizdžiai nupasakojo Simo Kudirkos pastangas ir pergyvenimus kovoje su okupantu.

Simas Kudirka, kurio kalbą puikiai vertė Rima Mironaitė iš Philadelphia, neminėdamas savo pergyvenimų, kalbėjo apie lietuvių vargus okupuotoje tėvyneje. Jis pabrėžė, kad Lietuva tebėra gyva ir jos gyventojų laisvės troškimas negali būti nuslopintas teismais, persekiojimais ir trėmimais. Ypač įtakingai efektingi amerikiečiams buvo Kudirkos palyginimai. Iš jo klausytojai sužinojo, kad vien už senosios lietuviškos trispalvės parodymą arba himno sugiedojimą žmonės grūdami į kalėjimus. Laikydami rankoje mažutę maldaknygę, jis kalbėjo: "Ar žinote, kas čia yra atspausdinta? Tai Dešimt Dievo įsakymų. Jokios pro-pagandos, jokio raginimo nuverstį valdžią. Ir už tos knygutės turėjimą ir platinimą vyrai ir moterys ilgimėmetams uždaromi į kalėjimus."

Kudirkai pabrėžė, kad lietuviai visame pasaulyje seka Amerikos užsienio poli-

tiką, kuri, sušlubavusi Helsinkio konferencijoje, dabar vėl senate įnešais papildoma, nepripažįstant Pabaltijo valstybių okupacijos.

Be gubernatoriaus Thompsono, kuris specialiai šioms iškilmėms atvyko iš savo įstaigos Concord, N.H., dar kalbėjo didelis lietuvių draugas Nashua miesto burmistras Sullivan. Jis Kudirkai įteikė miesto raktą. Kolombo vyčių vadai prie savo linkėjimų pridėjo dovanas Simui Kudirkai ir jo žmonai.

Advokatas Alf. Raudonis pagirtinas už organizacines pastangas pakviečiant svečių ir narsiai mėginant į visus prabilti lietuviškai. Labai nuosirdžiai buvo sutikti šias iškilmes atvykusios E. Juciūtės sveikinimo žodžiai. Pasigėrėtinu įvykiu ir minėjimą įnešė O. Ivaškienės jaunimas, demonstruodamas darnius šokių judesius ir puosnių tautinius rūbus.

Gale programos visi svečiai buvo pavaisinti prie Nashua moterų pastangomis turtingai apkrautų stalų.

Įprasta, kad po vaisių žmonės pradeda skirstyti. Kitaip buvo šiame minėjime. Simas Kudirka sutiko su kiekvienu, norinčiu pasikalbėti, susitikti asmeniškai. Daugumą minėjimo dalyvių pasinaudojo ta proga, užtesdami neoficialią programą beveik pusantros valandos. S. Kudirkos nuosirdus susidomėjimas kiekvieno asmeninio praeties ar šios dienos istorija yra ta jo savybė, dėl kurios jis yra visų taip labai mėgiamas ir laukiamas.

Giriant iniciatorius ir visus prisidėjusius prie tos šventės surengimo, tenka pažymėti, kad jų biudžetas taip pat buvo puikiai subalansuotas ir iš pertekliaus 600 dolerių nuoplaukė į centrinės Balfo ir Altos kasas.

K. Da.

NEW BRITAIN, CONN.

Graziai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės sukaktį

Vasario 15 d. New Britaino Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ir LB apylinkė gražiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 58-ją sukaktį.

10:30 val. rytu šv. Andriejaus lietuvių bažnyčioje buvo pamaldos už kenciančią Lietuvą ir žuvusius dėl jos laisvės. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Jona Rikteraitis. Tautiniai rūbai pasipuosę jaunimo būrelis suėdė ir bažnyčia Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Mišiose lektoriumi buvo Boleslovas Semaska, giedovo šv. Andriejaus parapijos choras ir vargonais grojo muz. Robertas Kelly.

2 val. po pietų buvo antroji minėjimo dalis parapijos salėje. Šią dalį pradėjo Juozas Raškys, buvo įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai bei giesmė "Apsaugok, Auksčiausias". Virginija Liūdžiūtė perskaitė gubernatoriaus Ella Grasso proklamaciją. Klebonas kun. Rikteraitis sukalbėjo maldą. Ji ir vėliau tarė žodį, apžvelgdamas Lietuvos valstybės laimėjimus nuo 1250 m. Min-

daugo krikšto ir jos galybės iškilimo ligi tos istorinės Lietuvos žlugimo ir vėl nepriklausomybės paskelbimo 1918 metais.

Pagrindinę kalbą pasakė dr. Alfonsas Stankaitis, išryškindamas nepriklausomybės laikų pažangą ir laisvės šviesą ir dabartinę komunistinę priepaūdą rusų okupacijoje. Jis priminė ir prof. Ereto žodžius, kviečiančius liudyti pasauliui Lietuvoje vykdomą priepaūdą, ir Laisvės Varpo balsą, šaukųsį "Lietuvai laisvės".

Pabaigoje LB pirmininkas Vincas Vilčinskas įteikė Viešosios bibliotekos vedėjai knygą — žodyną.

Miesto merui negalint atvykti, lietuvių sveikino oldermanas Lawrence Hermanowski.

Meninėje programoje Aldonos Stasiukevičienės vadovaujamas tautinių šokių būrelis pašoko Mikitą. Žiorgelį ir Vėdarą. Moterų choras, pritariant styginiams instrumentams, padainavo Kur Nemunėlis, Dauguva ir Stoviu aš parimus, o vyrų choras — Gražinkit laisvę, Tėvyne maršą ir Mūsų kuopą. Mišrus choras padainavo Maldą už tėvynę, Merguželę, lelijelę, Oi, toli toli ir Tėve mūsų. Visoms dainoms dirigavo muz. R. Kelly. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Po minėjimo buvo užkandžiai. Salėje aukų surinkta \$500.00.

Jonas Bernotas

LOS ANGELES, CAL.

Reikia sodybos pensininkam

Kalifornijos lietuviai yra plačiai išisklaidę dideliuose toliuose, taigi čia ir įvairių organizacinių vienetų sukurta daug. Kai kurie jų labai naudingi ir gerai veikia, kaip, pavyzdžiui, Sv. Kazimiero parapijos lituanistinė mokykla, jau 25 metus sėkmingai auklėjanti lietuvišką atžalyną.

Tačiau yra tautiečių, kurie, metų naustos prislėgti, jau pasitraukė iš aktyvaus visuomeninio gyvenimo ir yra užmiršti. Tai pensininkai. O jiems čia tikrai reikėtų "Lietuvio sodybos", kur galėtų praleisti savo gyvenimo rudens dienas jaukioje lietuviškoje aplinkoje, susilaukti lietuvių dėmesio, dvasinės šilumos ir reikalui esant, net pagalbos.

Argi mes jau laikomės išpaniško priežodžio: "Kas traukiasi iš gyvenimo, tas mums jau nereikalingas?"

Kauptuko byla

Kalifornijos teismo sprendimu uždrausta versti samdomus žemės ūkio darbininkus vartoti trumpu kotu kauptuką. Tokio kauptuko vartojimas pripažintas pavojingu darbininko sveikatai: dėl to nepataisomai sužalojamas stuburkaulis, ir 25-30 metų sulaukęs vyras atrodo, tarsi būtų 70 metų amžiaus.

Dvarininkų atstovai teisme argumentavo, kad toks trumpo koto kauptukas esąs labai naudingas, nes galima iš to matyti, kuris darbininkas pailengęs dirba ir kuris išsėdamas stovi... Be to, tokius darbus čia dirba nelegaliai ir šį krastį atvykę kotarpi nuo 1250 m. Min-

DAIL. ANTANUI TAMOŠAIČIUI 70 METŲ AMŽIAUS

Dailininkai Anastasija ir Antanas Tamošaitis.

Nuotrauka J. Rentelio

Gyvenimo sukaktis nėra linksmybių puota, kai subėga būrin didesnis metų kiekis. Tačiau tų sukaktių nei vienas mes negalime išvėgti. Nepabėgo nuo 70 metų sukakties ir žinomas mūsų liaudies meno tyrinėtojas dail. Antanas Tamošaitis.

Savo kilme dail. Antanas Tamošaitis yra zanavykas. Jis gimė 1906 m. vasario 15 d. Barzdų kaime, Sakų ap. Kauno meno mokyklą baigė 1929 m., nuo to laiko aktyviai dalyvaudamas lietuvių dailės meno gyvenime. Tai ypač gyvo ir veiklaus būdo vyras, geras bičiulis, sunkiai pralenkiamas visokių linksmybių pasakotojas artemisinių draugų būry, dailininkas ir mokslo žmogus, "plonų drobelių audėjas".

Dail. Ant. Tamošaitis dirba ne tik teptuku, bet ir plunksna. Štai jo parašytos ir išleistos knygos: Sodžiaus

labai rūpintis... Gerai, kad teisma: nepaklausė šitų vergų varovų argumentų.

Sveikinu

Nuosirdžiai sveikinu savo mielą draugą keleivietį Motiejų Trainauską, gyv. Clevelande, Ohio, jau įkopusį 90-tuosius savo amžiaus metus. Linkiu jam išsilaikyti dabartiniame sveikatos stovyje ir humoro nuotaikoje, kol pralenks visą metų šimtinę.

Taip pat sveikinu laimingai pergyvenusį širdies priepuolį Keleivio redaktorių Jacky Sondą, linkėdamas jam išvengti taip svarbiame ir naudingame darbe.

A. Plavičius

BOCKTON, MASS.

Vasario 28 d. Brocktono LB apylinkės valdyba su pirm. Eligijum Sužiedėliu ir nariais Algiju Alksniniu, Stasiu Eiva, Povilu Jančaus, ku ir Miku Klimu suruošė "Blynų vakarienę" su programa, loterija ir šokiais lietuvių National Cafe patal-

menas, 8 knygos, Audimas, 1931 m., Austiniai kilimai, 1935 m., Staltiesės, 1935 m. Tai itin reikšmingi darbai mūsų tautodailės tyrinėjimų ir aprašų srityje.

Grynajame dailininko mene Ant. Tamošaitis pradėjo ryškiau reikštis tik emigracijoje. Jis dalyvavo ir dalyvauja lietuvių dailininkų grupinėse parodose, su savo darbais yra pasirodęs Austrijoje, Vokietijoje, Kanadoje ir JAV. Jo įdomių savaimingų darbų jau matėme ir Bostone.

Po antrojo pasaulinio karo dail. Ant. Tamošaitis įsikūrė Kanadoje, ir ten iki šiol jie tebegyvena, gana dažnai senų ir naujų bičiulių aplankomi.

70-mečio proga linkime dail. Antanui Tamošaičiui geros sveikatos ir nesilpsnėjančių kūrybinių polėkių.

pose. Salė buvo pilna puošnių svečių, vaisės puikios.

Programą atliko iš New Yorko pakviestas žinomas humoristinio žanro aktorius Vitalis Zukauskas. Jis savo linksmu žodžiu meniskai perbėgo per visą mūsų išeišvikią gyvenimą ir jo aktualijas, piešdamas paveikslą po paveikslą: šeima, vyras, žmona, vaikai, veikėjai, šeštadieninė mokykla, akademikų paskaitos, pasilinksminimai ir kt. Jis buvo sutiktas ir palydėtas tikrai karštais plojimais.

Didelį pasisekimą turėjo ir loterija, linksmai pašokta ir draugiškai pabendrata. Už visa tai — padėka energingai LB apylinkės valdybai.

E. Ribokienė

CONNECTICUT L. B-NES

APYC. KANDITATAI

Mums praneša, kad į VIII Tarybą yra išrinkti šie Connecticut apygardos kandidatai:

Alfonsas Dzikas, Juozas Muraška, Zigmas Strazdas, Viktoras Vaitkus, Petras Vileišis ir Steponas Zabulis.

Pasikalbėjimas Maikio su Tevu

— Sveikas, Maiki! Ar tu negalėtumei man pasakyti, kur būtų galima nusipirkti maenos trėčznos?

— Ar sukvailiojai? O kam gi tau prireikė nuodų?

— Aš dar nedurnavoju, Maiki, ir savęs trėčyti nemėlinu.

— Tai kokį nusikaltimą tu čia ruošiesi daryti?

— Trėčznos man reikia užduoti katinam, nes tie prakeikti gaivalai jau mane varo iš razumo.

— Tai kuo tie katinai tau jau taip įsipyko?

— Maiki, jeigu mane šiandien išrinktų prezidentu, tai jau rytoj rytą įsakyčiau visoje Amerikoje iškassavoti katinus. Aš jau kelios naktys dėl jų negaliu nė akli užmerkti. Jie susirenka, rodo, iš viso svieto mano palangėje ir kelia tokį alasą, kad norisi ir pačiam staugti. Aną naktį mano gėspadinė pylė jiems ant uodegų karšto vandens, o aš bandžiau pro langą iškišti galvą net šunim loti, bet niekas nematė. Aš turiu gauti poizino. Aš sumaišysiu trėčzną su vičiuko kepenimis ir surengsiu jiems tokį baliu, kad jie man nutils per amžių amžius!

— To nedaryk, tėve, nes už tokius darbus yra sunkiai baudžiama.

— Tai kokia gi čia, po velnių, yra fry kontrė, jeigu už katinu nutručėnimą koroja, o tikru razbaininkų pikčėrius deda net į gaziatas?

— Turėk truputį kantrybės, tėve. Katinai su katėm tik vieną mėnesį kelia tokį triukšmą, o paskui vėl tylą.

— Ar tai tau manai, kad morčiaus mėnesis yra paties Dievo katinams pasiulioti skirtas? To negali būti!

— Toks jau gamtos parvarkymas, tėve. Pavasarį ne vien katinai, bet ir kiti gyviai, net žolės, gėlės, medžiai ir visa kita paulyje atgyja, mylisi ir žydi, o iš tos meilės ir žydėjimo vasara subrandina gausų derlių.

— Bet čia, Maiki, yra gryna katinų paleistuvystė.

— Na, gal taip ir reikia.

— Tu, Maiki, matau, visiškai žlibas ir pro savo mokslus neįsipaiki ant šio svieto jokio grieko, nors jis tau rodytųsi po nosimi. O aš tai spiaudausi iš pikto, kai pamatau, kaip visokie katinai, šunės ir rupūžės visi nesisarmatina ir net prie žmogaus akių visokias begėdystes daro. O iš jų pasakui ir piemenys visokių griekų išmoksta ir dar išmokina pusmerges. Tu tik pažiūrėk, į ką jau pavirto visų mūsų Amerika. Ana, net buvusi prezidento pati jau nuoga ant pikčėrių rodo. Ne, Maiki, dabar matau, kad visi sodomiški griekai prasideda nuo gaidžio, nuo katinu ir nuo šunio blogų pavyzdžių ir nueina net iki vyriausios valdžios bedrūmės. Visiems jiems reikėtų botago ir trėčznos!

— O ar tu ir savo jaunystėje buvai toks nepaprastai doras? Ar pats irgi niekad, kaip sakai, "nesugėsiškai"?

— Ne tavo biznis, vaikel! Gut bai!

RAŠYTOJAS MICHAILOV MIRŠTA

Zinomas Jugoslavijos rašytojas Michailo Michailov ligiau negu ištisą dešimtmetį kovojo dėl tų žmogaus teisių ir laisvių, kurias garantuoja komunistinės Jugoslavijos konstitucija. Nega lėdamas savo straipsnių skelbti Jugoslavijoje, Michailovas juos spausdino Vakarų Europos ir JAV spaudoje.

Už tą "nusikaltimą" 1975 metais jis buvo nuteistas septyneriems metams sunkių darbų kalėjimo, uždaras vienutės be šildymo, jam neduodama popierio ir knygu, o žmonos ir advokato apsilankymai beveik visiškai sustabdyti.

Patekęs į tokia desperacinę būklę, praėjusių metų gruodžio mėn. Michailovas paskelbė bado streiką, o šiandien jis yra jau visai artas mirties.

Taigi, visoje komunistinėse sistemose laisvą žodį skelbiančio žmogaus laukia tas pat likimas.

KARAI DĖL MENKĖS

Didžiausi menkės (cod) ir kitokios žuvies telkiniai Europoje yra Islandijos pakrantėse, ir ten jos gaudyti suplaukia Belgijos, Vokietijos, Britanijos ir kitų kraštų žvejai. Kokio didumo yra tie telkiniai, dėl to nuomonės gana įvairuoja, bet specialistai skaičiuoja, kad jeigu kas metai, pvz., menkės būtų suvejojama iki 300.000 tonų, tai būtų pavojaus visiškai jai iš ten išgraibyti.

1972 m. Islandija buvo paskelbusi karą visiems svetimų kraštų žvejams — sugadindavo tinklus, net apšaudydavo. Britai savo žvejų gintai buvo net nusiuntę karo laivus. Ginčas ir nesusipratimas prasidėjo, kai Islandija paskelbė, kad jos jūra yra 200 mylių nuo pakrančių, ir vėl karas, kuris, aišku, turės baigtis kokiu nors susitarimu. Vokietija susitarė, Belgija tariasi. Britanija stengėsi tartis, tačiau Islandija atsisakė, kol britai ne tik neklauso jos reikalavimų, bet dar net atsiuntė vėl savo karinius laivus.

Visos jūrinės valstybės praradus savo teises į jūrą iki 200 mylių nuo pakrančių. Šitaip padarys ir Britanija, bet kol kas Islandija pirmoji paskubėjo. Nors ji turi tik 210.000 gyventojų, bet jos toje saloje nėra jokių ypatingų turtų, ir žuvis sudaro net 83% jos eksporto, už kurį gaunamieji pinigai panaudojami pramonės gaminiams, medžiagoms ir maistui pirkti. Jau maždaug pusę antrų metų, kai jos užsienio prekybos balansas darosi vis labiau nuostolingas, nes žuvis kainos nukrito. Infliacija neįmoniška — 50 procentų metams. Islandiečiai sako, kad užsienio kraštai primoka savo žvejams, tie išgaudo Islandijos pakrantėse žuvį ir pardavinėja ją žemomis kainomis ir tuo būdu varo Islandiją bankrotan.

Kai buvo tariamasi su Britanija 1973 m., tai Islandija tikėjusi, kad Europos Ekonominės Bendruomenės kraštai už visas nuolaidas sumažins jės gaminiamus muitus. Bet tas tikėjimas, pasirodė, buvo nepagrįstas, dėl to ji ryžosi kaip nors labiau apsaugoti žuvis išteklius — pagrindinį savo pragyvenimo šaltinį. Tiesa, nors islandiečių finansinis pajėgumas nuo 1974 m. padidėjo ligi šiol yra nukritęs apie 20 procentų, ir dėl to visiškai suprantamas jų nepasitenkinimas, bet kol kas jie dar, sako, gražiai gyvena, parduotuvės užverstos įvairių kraštų gaminiais. Bet kryptis pajėgumas, kai apsipirkdamas jau turi varžytis, visada susijęs su rūpestiais ir nepasitenkinimu, kad daraisi nebe toks visa ko pilnas.

Vokietijai Islandijos vandenyse sugaunamosios žuvies metinis kiekis sumažintas pusę — iki 60.000 tonų. Britai pagal 1973 m. susitarimą turėjo teisę susižvejoti 130.000 tonų per metus, bet Islandija nori sumažinti 35 procentais — iki 85.500 tonų. Ginčai

astreėjant, Islandija jau esanti linkusi tą normą sumažinti net iki 65.000 tonų. O jei tiek mažai, tai plauk toliau ieškoti žuvies. Vokietija savo laivus — šaldytuvus jau turėsianti siųsti žvejoti į Newfoundlandą ir pietinį Atlantą, kad jie turėtų darbo (tie laivai buvo pastatyti siųsti į Islandiją, bet dabar jau nebėra jiems čia darbo).

Sveimšalių klausimas Prancūzijoje

Ūkiškai pažangūs kraštai, kol neužima krizės, juodžiausiems darbams įsileidžia didelius kiekius sveimšalių darbininkų (Vokietija, Prancūzija, Britanija, Olandija, Šveicarija). Tačiau kai pradeda didėti bedarbių eilės, tuojau visų akys nukrypsta į tuos sveimšalius — jais norima atsikratyti, kad nereikėtų šelpti. Šveicarija, ana, net referendumais sprendė, kiek jų išleisti, o kiek išvaryti. Britanija taip pat dar neturėjo bedarbių, o kai kurie kraštutiniai dešinės politikai siūlė nutarti apmokėti juodukams kelionės išlaidas ir išpasoginti juos ten, iš kur jie kilę (dabar, kai bedarbių skaičius jau artėja į pusantro milijono, nutilo ir tie kraštutiniai, nes pro visokias (tirštas krašto bėdas ir judukų, atrodo, nebėra kada pamatyti...). Problema ir Vokietijai sudaro sveimšalius. O dabar jau ir Prancūzija nebežino, ką daryti su portugalais, alžyriečiais, tunisiečiais ir kitais imigrantais, kurie ne tik fabrikuose, ligoninėse ir valgyklose dirba, bet ir gatvės šluoja.

Prancūzija, palyginti, ir turi tų imigrantų gal daugiau negu kas kitas — daugiau kaip 4 milijonus. Imigrantai, kaip ir į kitus kraštus, Prancūzijoje buvo įleidžiami daugiausia tokiems darbams, kurių prancūzas nenori dirbti, ar dėl to, kad jie sunkūs, ar kad valandos ilgos, ar kad atlyginimas per menkas. Imigrantai darosi problema, kai kraštas jau turi apie milijoną bedarbių, tarp jų apie 100.000 sveimšalių. Kai reikia pradėti atleisti geresnius darbus turinčius darbininkus, tai, suprantama, pirmiausia stundiamas namo sveimšalis. Dėl to jei prancūzų bedarbių kiekis per metus padidėjo 88 procentais, tai sveimšalių net 167 procentais.

Kad būtų galima greit grįžti į ūkinę gerovę, sunku

tikėtis. Dėl to planuojama linkusi tą normą sumažinti nuo 1976 m. pradėti svetimšalius repatrijuoti. Iš pradžių numatoma išsiųsti kokius 15.000. Bus apmokama kelionė ir dar pridėdama kelių mėnesių bedarbio pašalpa.

Prancūzija turi ypatingų bėdų su savo sveimšaliais, ypač ten, kur jie gyvena sukimėti barakinuose bendrabučiuose. Sugrūsti jie kariauja tarp savęs, labiausiai kai bendrabučiuose laikomi kelių rasių ar religijų darbininkai. Kur daug sveimšalių, ten ir nusikaltimų procentas didelis.

Savo ruožtu su sveimšaliais elgiamasi gana žandariškai. Kur tik gali, darbdaviai stengiasi kalbos nemokantiems ir sąlygose nesiorientuojantiems sveimšaliams mokėti ko mažiausius atlyginimus. Bet dalis kalbos pramokusių pradeda reikalauti sau geresnių atlyginimų ir teisių. Tokie ir kitus pradeda agituoti. Karingieji, aišku, nemėgstami, ir jų nesunkiai atsikratoma: iš jų atimami darbo leidimai, ir jie išsiunčiami į kalmės kraštus. Tie karingieji aktyvistai paprastai jau ir savo kraštuose būna pasižymėję ir dėl to atbėgę į Prancūziją, taigi gražinimas kai kuriems jų reikiama kaitėjima.

Tačiau net ir dabar, kai bedarbių vis daugėja, dar vis įsivežama naujų sveimšalių. Sako, tie naujai atgabėnami turi pakeisti namo išsiunčiamus, kurie jau apsipratę ir pradeda darytis neramūs.

Be kita ko, jau prieš metus buvo sukeltas šoks toks skandaliukas, kad policija Marseyje turinti nelegalų centrą, kuriame laikanti nepageidaujamus sveimšalius. Priekais tas policijai, atrodo, buvo metamas ne tiek dėl paties centro-lagerio, kiek dėl to, kad norimieji išsiųsti laikomi jame mėnesių mėnesiais.

FOGRINDZIO SURENCTI STREIKAI ISPANIJOJE

Kablijo sparno pogrindis Ispanijoje kviečia ispanus į generalinį streiką neva pabėgti protestą dėl darbininkų aukų, kurios buvo Paskuose. Jau pasibaigus Franco erui. Pats streikas, jeigu jis gina tokią reikalingą, yra gromingose visuomenės apvalinėse, bet čia esant įtarimo, kad jis organizuojamas "ranka iš užsienio", kuri ir Portugaliją būsto įstūmęs į chaosą.

MALDA IR AUKOMIS

GELBEKIME MŪSŲ TAUTOS KLNUMĄ,
GELBEDAMI TIKĖJIMĄ OKUPUOTOJE
LIETUVOJE

Aukos siųsti:

L. K. Religinė Šalpa—Lithuanian Cath. Religious Aid
64-09 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378

arba

L. K. Religinės Šalpos Rėmėjai — Lithuanian Cath. Religious Aid Auxiliary
6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA

Aukokime kiekvienas pagal išgales. Nariai rėmėjai aukoja metams ne mažiau kaip 5 dol., amžinieji nariai — 100.00 dol. ir mėcenatai — 1000.00 dol.

Visiems aukotojams išduodami kvitai, ir jų aukos Amerikoje atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

IMKITE IR SKAITYKITE

Vėjas gluosniuose, gluosniai vėjyje, du stebukliniai vaidinimai, parašė Algirdas Landsbergis, 126 psl., kaina \$5.00.

MES VALDYSIM PASAULĮ, parašė L. Dovydenas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Paširpo mano velnias, parašė Liudas Dovydenas, 7 novelės, 235 psl., kaina rinkštais viršeliais \$3.50. Četais — \$4.00.

PASINAUDOKIT PROGA! MAŽOJI LIETUVA, III tomas pasirodys spaudoje šių metų pavasarį.

Knygos kaina bus \$15.00. Iš anksto užsisakiusiems ji tekainuos tik \$10.00.

Knyga turi per 300 puslapių, joje yra 6 studijos apie Mažąją Lietuvą su žemėlapiu, kurių dalis dar niekur nebuvo paskelbta.

Knygą redagavo prof. Martynas Brakas. Neatidėliodami siųskite knygos užsakymo \$10.00.

Lithuanian Research Institute
29 West 57th Street
New York, N.Y. 10019.

DOVANA JAUNIMUI

Lineliai, Janinos Narūnės eilėmis parašyta apysaka. Gausiai iliustruota dail. Zitės Sodeikienės. Kaina — \$1.80.

Miško viešnia, J. Narūnės kalėdinė pasaka. Miško eglutė ir Kūčių vakaras. Gausiai iliustruota dail. V. Aleksandravičiaus. Švietimo Tarojos leidinys, spaudintas Romoje. Kaina \$1.60.

Gabriuko užrašai, apysaka, parašė Julija Švabaitė-Gylienė, 133 psl., kaina \$3. Mažiesiems — spalvotais paveikslais Jono Minelgos eiluotės pasakėlės "Kiškio Pyragiai". Kaina \$3.50.

Paskas anapus gatvės, premijuota apysaka jauniui, parašė Danutė Brazytė-Bindokienė, 156 psl., kaina — \$3.00.

LABAI IDOMOS ATSIMINIMAI

TRYŠ IR VIENA, Janinos Narūnės atsiminimai apie rašytojus Gabrielę Petkevičaitę Baile Sruogą, Jurgį Savickį ir Juozą Švaistą, 171 psl., kaina \$3.00.

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Janušio atsiminimai iš Anvojo pasaulinio karo laiku Europoje, 127 psl., kaina \$2.00.

Melagingas Mikasės laiškas, parašė Jurgis Jasinskas, 69 psl., kaina \$1.50.

Išveio daina, Juozo Kapačinsko 1950-1973 m. atsiminimai, 295 psl., gausiai iliustruota, kieti viršeliai, kaina \$7.00.

SIAURUOJŲ TAKELJŲ, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$3.

ATSIMINIMAI IR MINUTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIODZIŲ, Petronėlės Liūdžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

KĄ LAUMES LEME

Tai rašytojos Petronėlės Orinitaitės parašyti atsiminimai apie žymiąją poetę Salomėją Nėrį, tiek daug kalbų sukelusią ir šiame žemyne, 224 psl., kaina \$3.

ANGLŲ KALBOS GRAMMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina \$3.50.

Po angelų sparnais, novelių rinkinys (25 novelės), parašė Alė Rūta, 191 psl., kaina \$4.00, kietais viršeliais — \$4.65.

Draugas don Camillo, idomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštai — \$4.50.

Kol mes nepanauduosime teroro ir susaudymų vietoje be teismo, tol mes nieko nepasiekime. Geriau sumalkinti šimtą nekaltų, negu paleisti vieną kaltą. (Taip Leninas kalbėjo Čekai 1918 m. sausio 14 d.)

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ

ii

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

Balandžio 15 — \$645.00	Liepos 28 — \$1045.00
Gegužės 20 — \$725.00	Rugsėjo 1 — \$925.00
Gegužės 26 — \$899.00	Rugsėjo 16 — \$725.00
Liepos 14 — \$1045.00	Gruodžio 22 — \$875.00

Dvi naujos grupės su Varšuva (4), Krokuva (2), Vilnium (5), Druskininkais (2).

Birželio 20 ir rugpjūčio 8 — kaina \$1136.60

Prie šių grupių galima jungtis ir iš kitų miestų su papildomu mokesčiu New Yorke.

REGISTRUOKITES IS ANKSTO — VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANSATLANTIC TRAVEL SERVICE

South Boston, Mass. 02127

393 West Broadway, P.O.Box 116

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene

Air fares subject to changes and government approval.

Vietinės žinios

Bostone lankėsi Vasario 16

gimnazijos direktorius
Kovo 9 ir 10 dienomis Bostone pirmą sykį lankėsi Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Jam buvo apdovanojami Lietuvos laisvės kovų dalyviai, gimnazijos mokytojai ir mokytojos. Buvo apdovanojami mokytojai ir mokytojos. Buvo apdovanojami mokytojai ir mokytojos. Buvo apdovanojami mokytojai ir mokytojos.

Kovo 9 d. vakare So. Bostono Piličių d-jos patalpoje įvyko Lietuvos visuomenės padarė pranešimą ir parodė skaidres apie Vasario 16 gimnaziją — jos išlaikymą, mokytojų, mokytojų gyvenimą, jų laisvalaikį. Po susirinkimo dalyviai gimnazijos reikalams suaukojo 155 dol. Aukojai: inž. V. Žiaugra \$50, St. Grižė — Jurgelėvičius — 25 dol. Po 10 dol. — A. Lizdenis, A. Mažiulis, J. Valiukonis ir J. Vembris. Po 5 dol. — A. Andriusienė, P. Blumė, E. Cibus, A. Keturakis, I. Lendraitis, K. Merkis, T. Stankūnaitis ir O. Vilėniskienė. Aukos gimnazijai galima ir vėliau įteikti St. Grižė — Jurgelėvičiaus Keleivio administracijoje.

SLA 308 kuopos narių susirinkimas

Jis įvyko kovo 24 d. trečiadienį, lygiai 6 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos patalpoje. Susirinkimo metu bus išdalinti apdraudimo čekiai, kurie patu nebus siuntinėjami. Susirinkimo metu neatšiemė, galės juos paimiti iš kuopos fin. sekr. P. Jančiausko, 667 Ash St., Brockton. Susirinkime bus galima surinkti apdraudimo mokesčius ir naujai apsidrausti.

Kuopos valdyba

Patikslinimas
Mūsų korespondentas M. Stonis iš Lawrence patikslina, kad Vasario 16 progą šv. Pranciškaus bažnyčia aukojo \$37, o Lietuvių Tautinė bažnyčia — \$25.

Malonus laiškus

Būdamas senas skaitytojas, nenoriu apleisti Keleivio, todėl įdedu čekį \$12.00 mano prenumeratai atnaujinti. Sakau, telanko jis mane ir toliau, nors jau sulaukiau 89 metų amžiaus. Ačiū.

Jūsų
Motiejus Treinauskas
Cleveland, Ohio.

Sveikiname mielą Motiejų Treinauską, sulaukų jį gražaus amžiaus, ir linkime daug saulėtų pavasarių.

Keleivis

Surado naują skaitytoją
P. M. Matusėvičienė iš Montrealio surado mums naują skaitytoją Joe Maceiką iš Rosemont, Que. Nuosirdus ačiū M. Matusėvičienės ir J. Maceikui už dėmesį mūsų Keleiviui.

Aukos prof. St. Kairio paminklui

Prof. Stepono Kairio paminklui statyti per Komitetą įgaliojimą A. Puskepalaitis Bostone aukojo šie asmenys:

Dr. J. Gimbutas — \$20, St. Grižė — Jurgelėvičius — \$15.

Po \$10: O. Andriusienė, I. T. Janukėnai, dr. P. Kaladė, dr. A. Kriščiūnas, J. Liutkonis, E. Manomaitis, A. Mažiulis, A. Puskepalaitis, A. J. Šilimai, K. Šimėnas, A. Šlezas, R. Šlezas, St. Šmitienė, J. Stašaitis.

J. Valiukonis — \$5.00. Visiems aukotojams A. Puskepalaitis už aukas nuosirdžiai dėkoja.

Aukos jau yra pasiųstos Paminklo Komiteto pirmininkui dr. J. Valaičiui į Chicago.

S. Bostono L. Piličių d-jos jau turėjo pelno

Paskutiniame So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos susirinkime paaiškėjo, kad 1976 m. vasario mėnesio pajamos buvo \$19,553.09, išlaidos — \$17,018.13, prekių padidėjo už \$54.29, tad pelno liko \$2,534.96.

KELEIVIO RĖMĖJAI

1976 m. vasario 17-29 dd. Keleivio spaudai
AUKOJO:

John Bartash, Hartford, Ct., \$90.00.
R. Pledas, Baltimore, Md., \$30.00.

Po \$10.00
J. Citavičius, Thundar Bay, Ont. ir V. Žiaugra, Roslindale, Ma.

Po \$5.00
V. Maksvytis, Chicago, Ill., M. Yakavonis, Bristol, Ct., L. Eitmanaitė, Jamaica Plain, Ma., M. Ališauskas, Coral Gable Fla., E. Simon, So. Boston, Ma. ir V. Bakšys, Dorchester Ma.

O. Jarušauskienė, So. Boston, \$3.00.

Po \$2.00
K. Radzevičienė, S. Hyacinthe, Que., K. Jonušas, Eden, Ont., S. Jurkevich, Haverhill, Ma., A. Stakelūnas, Lowell, Ma. ir A. Bacevičius, Newton, Ma.

Po \$1.00
A. Sakelis, Worcester, Ma., S. Tatarūnas, Hudson, Ma. ir J. Milius, Brooklyn, N. Y.

Visiems aukotojams nuosirdus ačiū.

Keleivio administracija

Paminės prof. L. Rėzos 200 metų sukaktį

Prof. L. Rėzos 200 metų sukaktis bus paminėta Bostono Kultūros klube balandžio 24 dieną Tarptautinio Instituto patalpoje.

Programą rengia Lituanistinio Instituto bostonišiai: S. Sužiedėlis, A. Mažiulis ir J. Gimbutas. Bus trys trumpos paskaitos ir vaizdai ekrane.

PAIESKOMA

BRIGITA VAITKEVIČIŲ

dirbusi Vilniaus universitete.

Paieško buvusi jos bendradarbė, dabar gyvenanti Lenkijoje.

Prašoma atsiliepti ar pranešti adresu:

J. Bigelis,
1238 So. 58th Ave.,
Cicero, Ill. 60650.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Kovo 28 d. 3:30 val. So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos III aukšto salėje Minčių radijo koncertas.

Balandžio 24 d. 7:30 val. vak. L. Rėzos 200 metų sukakties paminėjimas: Kultūros klube, Tarptautinio Instituto patalpoje.

Balandžio 24-25 dienomis kaučių židinio rengiama laisvųjų Irenos Grižės ir Vyt. K. Jonyno kūrinių paroda So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos II a. salėje.

Balandžio 25 d. So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos II aukšto salėje Laisvės Varpo pavasarinis koncertas.

Gegužės 1 d., šeštadienį, 7 val. vakare punktualiai South Bostono Lietuvių Piličių d-jos III a. salėje Brocktono lietuvių šv. Kazimiero parapijos choro koncertas.

Gegužės 16 d. 4 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos salėje Sandaros Moterų Klubas pagerbs našlių karalienę.

Spalio 10 d. So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos III aukšto salėje Laisvės Varpo rudens koncertas.

GREIČIAUSIAS IR TIESIAUSIAS 1976 M. KELIAS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS KELIONĖ Į LIETUVĄ

DVIEJŲ SAVAIČIŲ Į
• BAVARIJĄ (Vok.)
• LIETUVĄ
• AUSTRIJĄ

Viena savaitė Lietuvoje — 6 naktys Vilniuje 1 diena Kaune. 1 naktis Frankfurte

Balandžio 15—23 \$729 Gegužės 16—24 \$779
Gegužės 6—14 \$779 Rugpjūčio 20—Spalio 8 \$779
Gegužės 13—21 \$779 Spalio 14—22 \$779

2-jų savaitę kelionė Lietuvoje, Austrijoje ir Bavarijoje (Vok.) 6 naktys Vilniuje, 3 naktys Vienoje, 4 naktys Miunchene

Gegužės 20—Birželio 3 \$1099
Birželio 17—Liepos 1 \$1099
Rugpjūčio 19—Rugs. 2 \$1099

1 kelionės išlaidas įskaitoma:

- Lektuvų kelionė ekonomine klase GIT
- Pirmosios klasės viešbutiai, dviem žmonėms kambarys
- Trys pietūs, išskyrus du pietus Austrijoje ir Vokietijoje
- Apžiūrėjimas miestų, persikėlimas, bagažo aptarnavimas, autobusais transportacija

Kelionės kainos skaičiuojamos lektuvų susisiekimo kainomis nuo Bostono, New Yorko ir Montrealio Lufthansa lektuvais

Issaimesnių informacijų apie lietuviškąją kelionę kreiptis į:

Algirdas Mitkus Galaxy Tours & Travel
8 White Oak Road at 141 Linden Street
Newton, Mass. 02458 Wellesley, Mass. 02181
Tel. 617-969-1190 Tel. 617-237-5502

SAVAITRAŠTIS Nepriklausoma LIETUVA

Informacija skaitytojams apie pasiekimus ir lietuviškas gyvytes, džiaugis ir plonių naujienų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite daugumą skaitytojų klausimų, kuriame lankia ne abstraktų pasaulį, o realią lietuvių gyvenimą.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiskas mūsų išsivertimo laisvės, tautos garbės, laisvės ir atvirumo žurnalas. Jis suomet atviras lietuvių nuomonei, kuris dirba už išlaikymą — lietuviškas ir Lietuvos.

Metinė prenumerata JAV-se \$10.00.

Adresas:

7722 George Street, LaSalle, P.O. HSP 104, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 90 metų tarnauja lietuvių visuomenės ir išmokė jo daugiau kaip 500 TYSIMŲ milijonus dolerių namams.

SLA — didžiausias lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalimą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS apmoka pelno, o teikia patarnavimus savitarnos pagalba pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingas apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda geras Taupomąją Apdraudimą — čia down payment insurance, kad jaunuoliai gautų pinigų aukštoje mokytoje studijoms ir gyvenimo pradžia.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinė apdraudimas mokesčiai \$2.00 metams.

SLA — kuopos yra daugumai lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjas, ir jie plačiau pasidėkys apie susivienijimo darbus.

Gausite spausdintą informaciją, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
367 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vytautas Alantas, Atspindžiai ūkanose, novelės, išleista Bostone 1976 m., 1000 egz., 376 psl., spaudė Liet. Enciklopedijos spaustuve, kaina — \$6.00.

Tai žinomo mūsų beletisto Vyt. Alanto naujausių apsakymų rinkinys, dailiosios prozos mėgėjams graži dovana. L. E. spaustuves darbas atliktas švariai ir skoningai.

Lindas Dovydenas, The Brothers Domeika, į anglų kalbą vertė Milton Stark, išleido Liet. Enciklopedijos leidykla 1976 m., 238 psl., kaina \$6.000.

Broliai Domeikos — tai žinomas L. Dovydeno romanas, kadaise neprikli. Lietuvoje laimėjęs Valstybinę premiją.

Reikia tikėtis, kad M. Stark'o išversti Broliai Domeikos susiras skaitytojų ir angliskai kalbančių žmonių tarpe.

Petro Jurgėlos Lietuviški skautija, plati lietuvių skautijos apžvalga nuo jos įsikūrimo neprikli. Lietuvoje, \$24 psl., kietais viršeliais, kaina — \$12.00.

Sios knygos gaunamos ir Keleivio administracijoje.

Įteigsi Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Kasperas Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

KADJO PROGRAMA

Seitindži Lietuvių kadjo programa Naujojo Anglijos, 6 stoties WLYN, 1360 ki. Joekio ir 13 stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliau, pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston. Telefono AN 5-0489. Ten gaunamas ir Keleivis

PADEKA

Man būnant Igoninėje, dienos buvo ilgos ir nemaloningos, bet gerų draugų gražūs linkėjimai, dovanos, gėlės ir jų lankymas suteikė man stiprybės, mane pradžiuginė ir pajutau, kad nesu pamiršta.

Nuosirdžiai dėkoju už lankymą ir gėles bičiuliams Ziekams, Eitams, Vasyliūnams, Danasams, Už sveiklinimus ir gražius linkėjimus — bičiuliams Manomaičiams, P. Jakutienėi, Januškevičiams, Matjoskoms, G. Razvadauskienėi, O. Ulevičienėi, Ivanauskienėi, O. Girulienėi, M. Lendraitienėi, F. Karosienėi ir už gražias gėles visai Moterų Federacijos klubo valdybai.

Dėkinga

Aleksandra Moriarty

LB. rinkiminė komisija

LB Bostono apylinkės VIII LB Tarybos rinkimams praversti komisiją sudaro: pirm. A. Keturakis, nariai — Pr. Averka, J. Valiukonis ir G. Vaicaitis.

"GARSO RANGŲ" PROGRAMA

Si radijo programa transliuojama sekmadieniais iš stoties WBUR 90.9 FM banga nuo 1:30 iki 2:00 v. popiet.

Dazau ir Taisau

Namais iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, kas patenka į rankas. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis seno adresu:

BRONIS KONTRIM
658 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

GERIAUSIA DOVANA

KIEKVIENAM KULTURINGAM BIČIULIUI

Steponas Kolupaila, parašė Jurgis Gimbutas ir Juozas Danys, 464 psl., daug iliustracijų, kieti viršeliai, kaina \$12.00.

Baly Sruoga mūsų atsiminimuose, spaudai paruošė dr. Vanda Sruogienė, 600 psl., daug iliustracijų. Knygoje rašo apie 70 asmenų. Kaina \$10.00.

Pėdos mirties zonoje Sibiro katorgininkės ir sovietinių kalėjimų kankinės Elenos Juciūtės atsiminimai. 544 psl. Kaina \$10.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bėdžio, 462 psl., kaina \$2.00.
PENKTIEJI METAI, Kipro Bėdžio, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti, dokumentinė apžvalga, parašė buv. Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaitos ministras Vokietijoje Kazys Škirpa, 583 psl., iliustruota, kaina \$15.00.

Lietuvių išeivija Amerikoje, parašė Stasys Michelonas, gausiai iliustruota, 500 psl., kaina \$4.00.

Palikimas, poeto Fausto Kiršos iki šiol niekur ne spausdinti eilėraščiai, jo užrašai įvairiais klausimais ir kt., 318 puslapių knyga, kurią spaudai paruošė Stasys Santvaras. Kaina \$6.00.

Parasyta paraišyta, Antano Smetonos kalbos ir pareiškimai 1935-1940 metais, sudarė Leonas Sabaliūnas, spaudai paruošė Vincas Rastenis, 350 psl., kaina \$10.

Dialogas su kraštu, Aki mirkinių kronikos, antra knyga, parašė Bronys Raila, kaina \$7.00.

Pagoda, akimiru kronikos 4, I dalis, parašė Bronys Raila, 428 psl., kaina minkštais viršeliais \$5.00, kietais — \$5.50.

Pagoda, Bronio Railos įgarsėjusių akimiru II dalis. Be kitų dalykų, čia telpa idomos studijos apie poetus Leoną Skabeiką ir Joną Aistį. Knyga 374 psl., kaina kaip ir I dalies — minkštais viršeliais \$5, kietais \$5.50.

4 NAUJOS KNYGOS

Angliškai:
LITHUANIANS IN AMERICA, Dr. A. Kučas \$6.—
THE BROTHERS DOMEIKA, Novel, L. Dovydenas \$6.—

Lietuviškai:
PASAKYTA PARASYTA, Prez. A. Smetonos kalbos \$10.—
ATSPINDŽIAI ŪKANOSE, novelių rinkinys, V. Alantas 6.—

Visos šios knygos gaunamos pas visus platintojus ir LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOJE
365 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127
Tel. 288-7730, vakarais — 282-2759

BALTIC INSURANCE AGENCY

Vadėja: Rada M. Veitas
Tel. 268-6030

597 E. Broadway, So. Boston, Mass.

• Draudžia AUTOMOBILIŲ nuo visų rūšių nelaimingų atsitikimų.

• Parūpna visų rūšių draudimus nekilnojajam turtui ir nuo nelaimingų atsitikimų.

• HOMEOWNERS' POLICY gali išrūpinti bet kuriame miesto kvartale.

• Tarpininkauja norintiems parduoti ar pirkti namus.

